

Rechtbank Midden-Nederland, datum uitspraak 01-10-2014
Zaaknummer C/16/374490 / KG ZA 14-559

Inhoudsindicatie

De katholieke kerk moet het indienen van klachten over seksueel misbruik langer mogelijk maken. Het meldpunt Misbruik RKK dient tot 1 mei 2015 open te zijn. Dat heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland vandaag beslist.

De bisschoppenconferentie c.s. besloot eerder het meldpunt per 1 juli 2014 te sluiten voor verjaarde zaken en zaken tegen overleden personen. Vijf vrouwen en het Vrouwenplatform Kerkelijk Kindermisbruik vragen in een kort geding het indienen van klachten in dit soort zaken langer mogelijk te maken.

De voorzieningenrechter overweegt dat het stellen van een einddatum op zichzelf gerechtvaardigd is. De katholieke kerk heeft wel de plicht om bij het vaststellen van die datum de belangen van alle betrokkenen en alle omstandigheden te betrekken.

Die belangenafweging heeft onvoldoende plaatsgevonden, oordeelt de voorzieningenrechter. Het is aannemelijk dat er ook nu nog gedupeerden zijn die een klacht willen indienen. Door het lang toedekken en ontkennen van seksueel misbruik, is het vertrouwen van slachtoffers in de kerk ernstig geschaad. De bisschoppenconferentie c.s. had moeten beseffen dat slachtoffers een drempel moeten overwinnen om een klacht in te dienen. In de besluitvorming over de sluitingsdatum is onder meer dit besef onvoldoende tot uiting gekomen.

Het meldpunt heeft 2 jaar en 8 maanden verjaarde zaken en zaken tegen overleden personen in behandeling genomen. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is een duur van 3,5 jaar een redelijke termijn. Hierbij is ook gekeken naar termijnen die in omringende landen gelden voor vergelijkbare klachtenregelingen. Dit betekent dat het meldpunt tot 1 mei 2015 klachten over seksueel misbruik in behandeling moet nemen.

Uitspraak

vonnis

RECHTBANK MIDDEN-NEDERLAND

Afdeling Civiel recht

handelskamer

locatie Utrecht

zaaknummer / rolnummer: C/16/374490 / KG ZA 14-559

Vonnis in kort geding van 1 oktober 2014

in de zaak van

1. *de stichting*

STICHTING VROUWENPLATFORM KERKEIJK KINDERMISBRUIK,

gevestigd te Arnhem,
verder te noemen VKK,

2. *[eiseres sub 2],*

wonende te [woonplaats],

3. *[eiseres sub 3]*,
wonende te [woonplaats],

4. *[eiseres sub 4]*,
wonende te [woonplaats],

5. *[eiseres sub 5]*,
wonende te [woonplaats],

6. *[eiseres sub 6]*,
wonende te [woonplaats],
eisende partijen,
gezamenlijk verder te noemen VKK c.s.,
advocaten mr. E. Huls en mr. W. van Egmond te Amsterdam,
tegen

1. de rechtspersoon in de zin van artikel 2:2 BW
**DE BISSCHOPPENCONFERENTIE VAN HET ROOMS KATHOLIEKE
KERKGENOOTSCHAP IN NEDERLAND,**

gevestigd te Utrecht,
verder te noemen BC,

2. de rechtspersoon in de zin van artikel 2:2 BW

DE KONFERENTIE NEDERLANDSE RELIGIEUZEN,
gevestigd te 's-Hertogenbosch,
verder te noemen KNR,
gedaagde partijen,
gezamenlijk verder te noemen BC c.s.,
advocaten mr. E.J. Daalder en mr. M.L. Batting te 's-Gravenhage.

1 De procedure

1.1.

Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding;
- de door VKK c.s. overgelegde producties 1 tot en met 18;
- de schriftelijke reactie van BC c.s. en de door BC c.s. overgelegde producties 1 tot en met 25;
- de mondelinge behandeling op 18 september 2014, waarvan door de griffier aantekeningen zijn gehouden;
- de pleitnota van VKK c.s.;
- de pleitnota van BC c.s.

1.2.

Ten slotte is vonnis bepaald.

2 De feiten

2.1.

Vanaf medio 2010 heeft de Commissie van onderzoek naar seksueel misbruik in

de Rooms-Katholieke Kerk (verder te noemen de Commissie Deetman), onder voorzitterschap van drs. W.J. Deetman (verder te noemen Deetman) op verzoek van BC c.s. onderzoek gedaan naar seksueel misbruik van minderjarigen in de Rooms-Katholieke Kerk (verder te noemen de RKK) van 1945 tot 2010.

2.2.

BC c.s. hebben in november 2010 opdracht gegeven aan de Commissie Lindenbergh om hen te informeren met betrekking tot de juridische aspecten.

2.3.

Op 9 december 2010 is het eerste rapport van de Commissie Deetman (verder te noemen Rapport I) verschenen inzake het functioneren van de kerkelijke instelling Hulp & Recht. Deze instelling (verder te noemen H&R), waarbij slachtoffers van seksueel misbruik zich konden melden, is in 1995 door de RKK opgericht.

2.4.

De Commissie Deetman heeft in rapport I onder meer geadviseerd dat de Commissie Lindenbergh tot aanbevelingen komt voor de wijze van afhandeling van schadevergoeding en compensatie. Op 20 juni 2011 is het betreffende advies van de Commissie Lindenbergh aan BC c.s. verschenen, strekkende tot het in het leven roepen van een regeling voor het bieden van financiële compensatie aan slachtoffers van seksueel misbruik tijdens hun minderjarigheid waarbij daders behorende tot instellingen van de RKK in Nederland betrokken waren.

2.5.

Naar aanleiding van rapport I en het advies van de Commissie Lindenbergh hebben BC c.s. op 28 september 2011 Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (verder te noemen SB&T) opgericht, als onafhankelijke rechtsopvolger van H&R. SB&T kent als organen naast het bestuur, (afgekort) het Platform Hulpverlening, de Klachtencommissie, de Compensatiecommissie en het Meldpunt (tevens facilitair bureau).

2.6.

Op 5 oktober 2011 heeft het bestuur van SB&T na instemming van BC c.s.

besloten tot wijziging van de sinds 9 oktober 2007 geldende procedure voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk en vaststelling van een nieuwe klachtenprocedure. De nieuwe klachtenprocedure (verder te noemen de klachtenregeling) is in werking getreden per 1 november 2011. In artikel 2.1. van de klachtenregeling is bepaald dat iemand die stelt slachtoffer te zijn van seksueel misbruik een klacht kan indienen bij de Klachtencommissie en vervolgens een klaagschrift kan indienen overeenkomstig artikel 3, waarmee de procedure begint (artikel 3.4.1.). Indien de klacht gegrond wordt bevonden door de Klachtencommissie, zal op basis daarvan een advies worden uitgebracht aan de kerkelijk gezagsdrager van de aangeklaagde. Bij overname van dit advies door de kerkelijk gezagsdrager opent dit een mogelijkheid tot het doen van een aanvraag voor financiële compensatie.

2.7.

Bij het vaststellen van de klachtenregeling in 2011 is geen einddatum gesteld.

2.8.

Op 16 december 2011 heeft de Commissie Deetman haar eindrapport (verder te noemen rapport II) gepresenteerd. Op 18 respectievelijk 31 januari 2012 heeft in de Tweede Kamer een hoorzitting respectievelijk debat over rapport II plaatsgevonden. Vanuit de Tweede Kamer is destijds gesignaleerd dat de positie van meisjes en vrouwen tot dat moment onderbelicht is gebleven. Dit heeft geleid tot een aanvullend onderzoek onder leiding van Deetman in opdracht van BC c.s.

2.9.

Op 31 augustus 2012 heeft Deetman het onderzoeksvoorstel voor het aanvullende onderzoek gepresenteerd. Het (eerste) doel van het onderzoek is daarin geformuleerd als het verkrijgen van nader inzicht in de aard en ernst van seksueel misbruik en (excessief) fysiek en psychisch geweld jegens minderjarige vrouwen binnen de RKK in Nederland in de periode vanaf 1945.

2.10.

Op 11 maart 2013 is het rapport van het aanvullende onderzoek (verder te noemen rapport III) verschenen.

2.11.

VKK is op 23 mei 2013 opgericht en heeft blijkens haar statuten (onder meer) ten doel het onder publieke aandacht brengen van vrouwelijke voormalige slachtoffers van seksueel kindermisbruik en fysieke en psychische mishandeling binnen de RKK ('kerkelijk kindermisbruik') en het behartigen van belangen van zowel mannelijke als vrouwelijke (voormalige) slachtoffers van kerkelijk kindermisbruik.

2.12.

In mei 2013 zijn BC c.s. met de Koepel Landelijk Overleg Kerkelijk Kindermisbruik (KLOKK) een gezamenlijk maandelijks voorzittersoverleg inzake de uitvoering van de adviezen van de Commissie Deetman (verder te noemen het Voorzittersoverleg) gestart. In dat kader is door BC c.s. opdracht gegeven aan dr. [A] (verder te noemen [A]) om een zogeheten '0-meting' op te stellen. Dit heeft geleid tot de Eindrapportage 0-meting van 10 oktober 2013 (verder te noemen het Rapport 0-meting), die op 1 oktober 2013 in het Voorzittersoverleg door BC c.s. en KLOKK is geaccordeerd.

2.13.

In het Rapport 0-meting zijn adviezen en aanbevelingen opgenomen. Advies 10 luidt:

"bepaal z.s.m. een einddatum voor zowel het indienen van klachten als het aanbieden van mediation voor seksueel misbruik in het verleden en communiceer dit tijdig en transparant."

In de toelichting bij dit advies is onder meer het volgende overwogen:

"(...) - bij het opstellen van de klachtenprocedure is geen einddatum vastgelegd voor het indienen van klachten. Dit in tegenstelling tot andere landen. In de Tussenrapportage (...) is betoogd dat het ook voor het seksueel misbruik binnen de kerk verstandig is om vooralsnog te beslissen een einddatum te bepalen. De twijfel bij slachtoffers, die zich eigenlijk niet willen melden en een klacht in te dienen, kan een steeds grotere emotionele

last opleveren. Dat kan niet de bedoeling zijn van het openhouden van de regeling. Het tijdig aankondigen van een einddatum geeft duidelijkheid en zekerheid. Daarmee kan dit dilemma worden opgelost. (...)

Ter ondersteuning: het Kabinet heeft in de twee regelingen n.a.v. het rapport van de commissie-Samson ook een einddatum gepubliceerd (...). In beide regelingen heeft het Kabinet gemeend ook een einddatum te moeten opnemen (...). Slachtoffers krijgen ruim twee jaar de tijd om zich te melden. (...) De klachtenprocedure voor het seksueel misbruik in de RK Kerk is op 1 november 2011 in werking getreden. Op 1 november 2013 is de regeling dus twee jaar opengesteld. Het gaan bepalen van een einddatum voor het indienen van een klacht of het aanbieden van mediation sluit aan bij de benadering van het Kabinet.”

2.14.

In het Voorzittersoverleg is het stellen van een einddatum besproken. Vervolgens hebben BC c.s. op 19 en 20 november 2013 via een persbericht en publicaties op een aantal websites, waaronder die van het Meldpunt, aangekondigd dat een einddatum is vastgesteld voor de klachtenprocedure wat betreft verjaarde zaken en zaken tegen overleden personen en dat deze einddatum is bepaald op 1 juli 2014. In het persbericht is voorts onder meer opgenomen:

“De Bisschoppenconferentie en KNR treden op korte termijn in overleg met de slachtoffergroepen en Beheer en Toezicht (B&T) inzake de uitwerking. De Bisschoppenconferentie en KNR hechten aan een zorgvuldige voorbereiding en een stappenplan dat met de slachtoffergroepen is opgesteld.”

2.15.

VKK heeft, onder meer bij gelegenheid van een vergadering van het

Voorzittersoverleg op 17 maart 2014, bezwaren geuit tegen (het stellen van) de einddatum. Ook door KLOKK zijn bezwaren geuit.

2.16.

In de per 1 juli 2014 gewijzigde klachtenprocedure is bepaald dat klachten van seksueel misbruik tegen overledenen en klachten van seksueel misbruik dat verjaard is tot 1 juli 2014 bij de Klachtencommissie kunnen worden ingediend c.q. gemeld. Voorts is bepaald dat met betrekking tot klachten die tussen 1 januari en 1 juli 2014 zijn gemeld uiterlijk op 1 oktober 2014 een klaagschrift moet zijn ingediend.

2.17.

Na bekendmaking van de einddatum van 1 juli 2014 is het aantal ingediende klachten inzake seksueel misbruik, zowel wat betreft mannen als vrouwen, ten opzichte van de periode daarvoor gestegen.

3 Het geschil

3.1.

VKK c.s. vorderen, samengevat:

- I. BC c.s. te gebieden om het indienen van klachten inzake seksueel misbruik voor zover het betreft reeds overleden aangeklaagden en/of gevallen waarin sprake is van verjaring, (wederom) – primair voor onbepaalde tijd en subsidiair gedurende een door de voorzieningenrechter te bepalen termijn – mogelijk

te maken door opheffing van de sluitingstermijn van 1 juli 2014, met als doel dat ook de na 1 juli 2014 ingediende en de nog in te dienen klachten in behandeling worden genomen overeenkomstig de klachtenprocedure van 5 oktober 2011;

II. BC c.s. te veroordelen om het onder I gevorderde binnen 7 dagen of een andere door de voorzieningenrechter te bepalen termijn te bewerkstelligen;

III. BC c.s. hoofdelijk te veroordelen in de proceskosten, te voldoen binnen 7 dagen nadat vonnis is gewezen.

3.2.

Volgens VKK c.s. is het stellen van een einddatum door BC c.s., althans het vaststellen van 1 juli 2014 als einddatum voor het indienen van een klacht jegens hen onrechtmatig. VKK c.s. stellen dat met deze handelwijze een ongerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt tussen de snelle beslissers die mentaal al in staat zijn om zich te melden en de slachtoffers die daarvoor meer tijd nodig hebben, tot welke laatste groep volgens VKK c.s. veel vrouwen behoren, waardoor er tevens sprake is van indirecte discriminatie. Vrouwen zijn volgens VKK c.s. later opgeroepen zich te melden en hebben bovendien een ander verwerkingsproces waardoor ze meer tijd nodig hebben om tot indiening van een klacht te kunnen komen.

Voorts is er volgens VKK c.s. sprake van onrechtmatig handelen omdat er bij (zowel mannelijke als vrouwelijke) slachtoffers van misbruik binnen de RKK door alle aandacht hiervoor (in de media) sprake is van revictimisatie en dit maakt dat BC c.s. behoren af te zien van het stellen van een einddatum, althans dat zij een ruimere einddatum dan de einddatum waarvoor nu is gekozen dienen te stellen. Dit mede gezien het feit dat de RKK het misbruik ondanks wetenschap daaromtrent lange tijd is blijven ontkennen en vanwege de bijzondere positie en invloed van de RKK. Het advies in het Rapport 0-meting houdt weliswaar het stellen van een einddatum in, maar niet het stellen van een einddatum op deze korte termijn, aldus VKK c.s.

Er is volgens VKK c.s. sprake van een spoedeisend belang bij de vordering, nu de grootste groep slachtoffers inmiddels een relatief hoge leeftijd heeft bereikt en Klachtencommissie nu nog volledig operationeel is.

3.3.

BC c.s. voeren gemotiveerd verweer. Volgens BC c.s. is na een zorgvuldige afweging van belangen besloten tot beëindiging van de mogelijkheid om klachten in te dienen tegen overleden aangeklaagden en inzake verjaard seksueel misbruik. Nu het hier om een coulanceregeling gaat, komt de RKK de vrijheid toe om daaraan een tijdslimiet te stellen, aldus BC c.s. Er zijn volgens BC c.s. drie geldige redenen voor beëindiging: (a) het aantal klachten neemt gestaag af, (b) het is bij coulanceregelingen gebruikelijk daarvoor een termijn te stellen en de onderhavige termijn is redelijk en (c) het stellen van een einddatum is ook in het belang van slachtoffers die geen klacht willen indienen, dan wel niet langer voor de afweging om wel of niet een klacht in te dienen willen worden gesteld. Verjaring is bedoeld om op een bepaald moment een einde te maken aan de mogelijkheid van het indienen van vorderingen, aldus BC c.s.

Nu al met al gedurende 6,5 jaar – vanaf 2007 via SH&R – de mogelijkheid is geboden om een klacht in te dienen en voorts de einddatum lang te voren is aangekondigd, waarbij slachtoffers zijn opgeroepen zich alsnog te melden, is van onrechtmatigheid geen sprake, aldus BC c.s.

3.4.

Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4 De beoordeling

4.1.

Gesteld noch gebleken is dat VKK c.s. in hun vordering niet ontvankelijk zijn.

Tussen partijen staat vast dat VKK voldoet aan de vereisten voor het instellen van een collectieve actie als bedoeld in artikel 3:305a BW.

4.2.

Het spoedeisend belang van VKK bij de vordering is door BC c.s. niet betwist en is de voorzieningenrechter uit de vaststaande feiten en de aard van de vordering genoegzaam gebleken. Met betrekking tot de eiseressen sub 2 tot en met 6 hebben BC c.s. gesteld dat onder hen vrouwen zijn die wel een klacht hebben ingediend, zodat deze eiseressen om die reden geen (spoedeisend) belang (meer) hebben bij de vordering. VKK c.s. hebben dit betwist en daartoe aangevoerd dat geen van de eiseressen sub 2 tot en met 6 een klaagschrift heeft ingediend en zij daarvoor meer tijd nodig hebben. Volgens VKK c.s. is slechts een van deze eiseressen in staat geweest om voor 1 juli 2014 een (pro forma) klacht in te dienen en valt niet te verwachten dat zij nog voor 1 oktober 2014 zal kunnen overgaan tot het opstellen en indienen van een klaagschrift. Nu BC c.s. het op dit punt door VKK c.s. gestelde verder niet heeft weersproken, gaat de voorzieningenrechter daarvan uit en is daarmee het (spoedeisend) belang als bedoeld in artikel 3:303 BW en artikel 254 Rv van alle eiseressen bij de vordering gegeven.

4.3.

VKK c.s. voeren als rechtsgrond voor hun vordering onrechtmatig handelen van BC c.s. aan. Vooropgesteld wordt dat voor toewijzing van een voorziening zoals door VKK c.s. wordt gevorderd, het in hoge mate waarschijnlijk moet zijn dat een gelijklopende vordering in een te voeren bodemprocedure zal worden toegewezen. In dit kort geding dient derhalve te worden beoordeeld of aannemelijk is dat de rechter in een bodemprocedure zal oordelen dat BC c.s. met het stellen en handhaven van 1 juli 2014 als einddatum voor het indienen van klachten inzake seksueel misbruik voor zover het betreft reeds overleden aangeklaagden en/of inmiddels verjaarde vorderingen jegens VKK c.s. onrechtmatig handelen. Daartoe overweegt de voorzieningenrechter als volgt.

4.4.

Nu BC c.s. in 2011 naar aanleiding van rapport I de klachtenregeling hebben ingesteld, aan welke regeling gedupeerden rechten kunnen ontnemen, rust daarmee op BC c.s. de verplichting om met betrekking tot beëindiging daarvan na een zorgvuldige besluitvorming, met inachtneming van alle belangen en omstandigheden, tot een redelijk besluit te komen. Dat zodanige verplichting op BC c.s. rust, is op zichzelf door haar ook onderkend.

4.5.

Met BC c.s. is de voorzieningenrechter van oordeel dat met beëindiging van de regeling een gerechtvaardigd belang, namelijk dat van de rechtszekerheid op dit punt voor alle betrokkenen, zowel voor de RKK als voor de slachtoffers en alle andere betrokkenen, is gemoed. Daar staat tegenover het belang van slachtoffers, zowel

mannen als vrouwen, die nog niet in staat zijn geweest om tot indiening van een klacht over te gaan. De vraag is vervolgens of BC c.s. na een afweging van alle betrokken belangen in de gegeven omstandigheden in redelijkheid tot het vaststellen en het handhaven van 1 juli 2014 als einddatum hebben kunnen komen. Bij deze toetsing dient de rechter een zekere terughoudendheid te betrachten.

4.6.

Volgens BC c.s. liggen er drie (in haar ogen) geldige redenen aan het besluit tot het stellen en handhaven van 1 juli 2014 als einddatum ten grondslag. Wat betreft de eerste reden overweegt de voorzieningenrechter dat hij BC c.s. niet kan volgen in hun standpunt inzake het teruglopend aantal klachten. De discussie tussen partijen omtrent (de juistheid van) de over en weer gestelde cijfers daargelaten, volgt in ieder geval uit alle cijfers dat er vanaf 2010 sprake is geweest van zowel stijgingen en dalingen van het aantal ingediende klachten en dat zowel voor en na de aankondiging van de einddatum nog een substantieel aantal klachten, zowel door mannen als vrouwen, is ingediend. Ook staat vast dat na de aankondiging van de einddatum er juist een toename is geweest van het aantal ingediende klachten. Bovendien betreft het, de klachten van mannen en vrouwen tezamen genomen, niet slechts een enkele, maar enige tientallen klachten per kwartaal. Dat er sprake is van een dalende lijn in het totaal aantal klachten is juist, maar dit rechtvaardigt niet de conclusie dat nog slechts sprake is van een enkele klacht, te meer nu er vóór 1 juli 2014 in het zicht van de 'fatale datum' juist weer sprake is geweest van een stijging van het aantal klachten. Dit gegeven maakt ook voldoende aannemelijk dat, zoals VKK c.s. stelt, er ook nu nog gedupeerden zijn die wel een klacht zouden willen indienen maar daartoe tot op heden niet in staat zijn geweest en derhalve belang hebben bij voortdoring van de klachtenregeling.

4.7.

Aan het door VKK c.s. in dit verband gemaakte onderscheid tussen vrouwen en mannen en het betoog dat sprake is van indirecte discriminatie van vrouwen gaat de voorzieningenrechter voorbij. Het is een feit van algemene bekendheid dat slachtoffers van seksueel misbruik, zowel mannen als vrouwen, doorgaans zeer lange tijd nodig hebben om tot indiening van een klacht te komen. De vraag of vrouwen in dat opzicht relatief meer tijd nodig hebben om tot indiening van een klacht te komen dan mannen, leent zich niet voor beantwoording in een kort geding procedure waarin geen ruimte is voor bewijslevering en kan bij de onderhavige beoordeling buiten beschouwing blijven nu, zoals hiervoor overwogen, vast staat dat er tot aan 1 juli 2014 ook nog steeds klachten van mannen zijn binnengekomen. Dit gegeven maakt het voldoende aannemelijk dat er zowel mannelijke als vrouwelijke gedupeerden zijn, ongeacht de aantallen en in welke verhouding die, indien daartoe nog in de gelegenheid gesteld, tot indiening van een klacht zullen willen en kunnen komen.

4.8.

BC c.s. hebben als tweede reden voor het stellen van een einddatum aangevoerd dat dit bij coulanceregelingen gebruikelijk is en hebben daarbij gesteld dat een duur van de regeling van circa twee jaar als redelijk heeft te gelden. BC c.s. hebben in dit verband verwezen naar de regelingen die zijn opgesteld na het onderzoek door de Commissie Samson inzake het seksueel misbruik van minderjarigen in instellingen en pleeggezinnen, welke regelingen een duur van ruim 2 jaar hebben.

4.9.

Zoals hiervoor reeds overwogen, volgt de voorzieningenrechter BC c.s. in hun standpunt dat het stellen van een einddatum op zichzelf gerechtvaardigd is. Daarmee is echter niet tevens de redelijkheid van 1 juli 2014 als einddatum, dus de beperking van de duur van de regeling tot een periode van 2 jaar en 8 maanden gegeven.

4.10.

Ook de omstandigheid dat de overheidsregelingen die zijn opgesteld naar aanleiding van het onderzoek door de Commissie Samson een duur van 2,5 jaar hebben (vanaf medio 2013 tot en met 31 december 2015), maakt op zichzelf nog niet dat deze termijn in het onderhavige geval als een redelijke termijn heeft te gelden. Door BC c.s. is niet nader toegelicht waarom aansluiting bij deze termijn in dit geval volgens hen gerechtvaardigd is. Gesteld noch gebleken is dat BC c.s. de specifieke omstandigheden betreffende het onderzoek door de Commissie Deetman – waaronder het feit dat er sprake is geweest van aanvullend onderzoek dat nog in maart 2013, nadat het onderzoek door de Commissie Samson eind 2012 al was beëindigd, tot rapport III heeft geleid – bij hun afwegingen heeft betrokken en dat aan die omstandigheden bij de besluitvorming betekenis is toegekend. Ook heeft BC c.s. in haar afwegingen niet betrokken de omstandigheid dat de regeling naar aanleiding van het onderzoek door de Commissie Samson later dan de klachtenprocedure van de RKK – in 2013, dus bijna 2 jaar na instelling van de klachtenregeling per 1 november 2011 door BC c.s. – is ingegaan en thans nog van kracht is en bovendien – anders dan bij de klachtenregeling – bij het instellen van die regeling in 2013 al direct een einddatum (1 januari 2016) is vastgesteld. Dat BC c.s. zowel de overeenkomsten als ook de verschillen in beide kwesties bij haar besluitvorming heeft betrokken, is niet gebleken.

4.11.

Voorts is niet gebleken dat bij de besluitvorming van BC c.s. de specifieke positie van de RKK in de samenleving, alsmede de omstandigheden met betrekking tot het seksueel misbruik binnen de RKK en de langdurige toedekking en ontkenning daarvan, waardoor het vertrouwen in de RKK ernstig is geschaad, een rol hebben gespeeld. Van BC c.s. mag worden verwacht dat zij zich realiseren dat slachtoffers van misbruik na zo lange tijd een drempel moeten overwinnen om tot indiening van een klacht over te gaan en dat zij ook in het kader van de onderhavige besluitvorming aan dat besef uiting geven met een houding gebaseerd op compassie. Daarmee is overigens niet gezegd – zoals hiervoor al overwogen – dat in het geheel geen einddatum behoort te worden gesteld.

4.12.

Ter zitting heeft BC c.s. desgevraagd verklaard dat in omringende landen als Duitsland en België met betrekking tot vergelijkbare klachtenregelingen inzake het misbruik binnen de RKK termijnen zijn vastgesteld van 3 tot 4 jaar. Dat deze termijnen bij de afwegingen van BC c.s. een rol hebben gespeeld, is gesteld noch gebleken.

4.13.

BC c.s. hebben gewezen op het advies in het Rapport 0-meting. De voorzieningenrechter overweegt dienaangaande dat dit advies weliswaar strekt tot het bepalen van een einddatum, maar dit niet wegneemt dat het aan BC c.s. is om aan dat advies op zodanige wijze uitvoering te geven dat, alle belangen en omstandigheden in

aanmerking nemende en desnoods na heroverweging, een redelijk besluit wordt genomen.

4.14.

Met betrekking tot het standpunt van BC c.s. dat verjaring bedoeld is om op een bepaald moment een einde te maken aan de mogelijkheid van het indienen van vorderingen en dat al met al gedurende 6,5 jaar – vanaf 2007 bij H&R en later bij het Meldpunt van SB&T – de mogelijkheid is geboden om een klacht in te dienen, overweegt de voorzieningenrechter nog het volgende.

4.15.

De RKK heeft met het instellen van de klachtenregeling, in navolging van de aanbevelingen van de Commissie Deetman en de Commissie Lindenbergh, binnen die regeling afgezien van een beroep op verjaring. Met BC c.s. en anders dan VKK c.s. stellen is de voorzieningenrechter van oordeel dat dit niet betekent dat door de RKK onvoorwaardelijk afstand is gedaan van een beroep op verjaring en BC c.s. om die reden niet tot de onderhavige beëindiging van de schaderegeling zou mogen overgaan. De omstandigheid dat de RKK binnen het kader van de schaderegeling geen en daarbuiten (in beginsel) wel een beroep op verjaring toekomt en slachtoffers derhalve een nog zwaarder wegend belang hebben bij het voortduren van de regeling, dient echter wel te worden betrokken bij de beoordeling van de vraag of BC c.s. wel of niet in redelijkheid tot hun besluit tot beëindiging van de regeling per 1 juli 2014 hebben kunnen komen. In dat verband volgt de voorzieningenrechter het standpunt van BC c.s. dat slachtoffers al vanaf 2007 (meer dan 5 jaar) een klacht hebben kunnen indienen niet. De Commissie Deetman heeft immers in rapport I geconcludeerd dat van effectieve hulpverlening door H&R en de RKK geen sprake is geweest, hetgeen vervolgens heeft geleid tot de oprichting van SB&T en het instellen van de klachtenregeling in 2011. Een mogelijke aanspraak op compensatie heeft derhalve feitelijk eerst vanaf november 2011 bestaan.

4.16.

Los van de duur van de regeling uitgaande van 1 juli 2014 als einddatum (2 jaar en 8 maanden), dient ook de periode gelegen tussen de aankondiging van de einddatum (in november 2013) en die einddatum een, in de gegeven omstandigheden en na afweging van de betrokken belangen, redelijke termijn te zijn. Aan gedupeerden dient een redelijke gelegenheid te worden geboden om zich zoveel mogelijk op de einddatum in te stellen en daarnaar te handelen. Volgens BC c.s. hebben zij op dit punt aansluiting gezocht bij de volgens hen gebruikelijke termijn voor beëindiging van overheidsregelingen. Naar de voorzieningenrechter dit heeft begrepen, doelen BC c.s. hiermee op de in acht te nemen redelijke termijn bij beëindiging van subsidieregelingen als bedoeld in afdeling 4.2.6. van de Algemene wet bestuursrecht. De voorzieningenrechter volgt BC c.s. hierin niet, alleen al omdat ook deze redelijke termijn in bestuursrechtelijke zin geen vaste duur kent, maar zal variëren al naar gelang de specifieke omstandigheden van het geval. Bovendien geldt ook met betrekking tot de vaststelling van deze beëindigingstermijn dat de omstandigheden van dit geval en de specifieke aard en strekking van de klachtenregeling strekkende tot genoegdoening en compensatie van slachtoffers van seksueel misbruik binnen de RKK, in acht moeten worden genomen en deze aanleiding dienen te zijn om tot een relatief langere beëindigingstermijn te komen.

4.17.

Op grond van het vorenstaande komt de voorzieningenrechter tot de conclusie dat BC c.s. meerdere relevante omstandigheden niet of onvoldoende in hun afwegingen hebben betrokken. Dat er, zoals BC c.s. heeft gesteld, over de einddatum overleg is gepleegd in het Voorzittersoverleg en dat de minister van Veiligheid en Justitie en de Tweede Kamer met de einddatum hebben ingestemd (nadat deze door BC c.s. was bepaald) doet aan die conclusie niet af. Vast staat dat het VKK bij het Voorzittersoverleg voorafgaand aan de besluitvorming niet betrokken is geweest en dat zowel VKK als KLOKK daarna bezwaren hebben geuit tegen deze einddatum. Dit had naar het oordeel van de voorzieningenrechter, alle hiervoor besproken belangen, feiten en omstandigheden overziende en met de nodige terughoudendheid toetsend, tot een volledige heroverweging door BC c.s. en herziening van de onderhavige beslissing moeten leiden.

4.18.

Het voorgaande betekent derhalve dat naar het oordeel van de voorzieningenrechter voldoende aannemelijk is dat in een eventueel te voeren bodemprocedure zal worden geoordeeld dat BC c.s. niet in redelijkheid tot het stellen en handhaven van 1 juli 2014 als einddatum hebben kunnen besluiten en dus onrechtmatig in de zin van artikel 6:162 BW hebben gehandeld. Dit zou er toe kunnen leiden dat BC c.s. met inachtneming van de in deze uitspraak gegeven gezichtspunten en na overleg met de slachtofferorganisaties een nieuwe einddatum vaststelt. De voorzieningenrechter realiseert zich echter dat een dergelijk overleg gezien de uiteenlopende standpunten vermoedelijk niet tot een vruchtbaar resultaat zal leiden. Om deze reden zal in deze uitspraak een nieuwe einddatum worden bepaald in na te melden zin.

4.19.

Voor het toewijzen van de primair gevorderde handhaving van de klachtenregeling voor onbepaalde tijd bestaat geen grond, nu er zoals hiervoor overwogen een gerechtvaardigd belang bestaat bij een einddatum. Voor het stellen van een termijn van 5 jaar – overeenkomstig de verjaringstermijn van 5 jaar – vanaf 1 november 2011, zoals door VKK c.s. betoogd, ziet de voorzieningenrechter geen aanleiding. Zoals hiervoor reeds overwogen, staat de schaderegeling los van het verjaringsvraagstuk en kan de in acht te nemen redelijke termijn voor de schaderegeling niet worden gelijkgesteld met een verjaringstermijn. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is – alle belangen en omstandigheden, zoals hiervoor genoemd, in aanmerking genomen – een duur van de schaderegeling van 3,5 jaar vanaf 1 november 2011 en circa 2 jaar na publicatie van rapport III, derhalve tot 1 mei 2015, een redelijke termijn en zal de gevorderde voorziening dienovereenkomstig worden toegewezen. Daarbij is mede aansluiting gezocht bij de in het buitenland (voor zover in deze procedure bekend geworden) geldende termijnen voor soortgelijke regelingen.

Daarbij zullen BC c.s. zijn gehouden om deze wijziging van de einddatum binnen een maand na betekening van dit vonnis bekend te maken in vier landelijke dagbladen en te effectueren binnen SB&T en daartoe al het nodige te doen.

4.20.

BC c.s. zullen als de (overwegend) in het ongelijk gestelde partij in de

proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van VKK c.s. worden begroot op:

- dagvaarding € 93,80
- griffierecht 608,00
- overige kosten 0,00
- salaris advocaat 816,00

Totaal € 1.517,80

5 De beslissing

De voorzieningenrechter

5.1.

gebiedt BC c.s. om het indienen van klachten inzake seksueel misbruik voor zover het betreft reeds overleden aangeklaagden en/of gevallen waarin de verjaringstermijn is verstreken, tot 1 mei 2015 mogelijk te maken door wijziging van de eerder vastgestelde sluitingstermijn van 1 juli 2014, in die zin dat ook de tussen 1 juli 2014 en 1 mei 2015 ingediende en nog in te dienen klachten in behandeling zullen worden genomen overeenkomstig de klachtenprocedure van 5 oktober 2011 zoals deze tot 1 juli 2014 luidde;

5.2.

veroordeelt BC c.s. om de onder 5.1. bedoelde wijziging van de einddatum en de daaruit voortvloeiende mogelijkheid tot indienen van een klacht tot 1 mei 2015 binnen een maand na betekening van dit vonnis bekend te maken in vier landelijke dagbladen en te effectueren binnen SB&T en daartoe al het nodige te doen;

5.3.

veroordeelt BC c.s. in de proceskosten, aan de zijde van VKK c.s. tot op heden begroot op € 1.517,80;

5.4.

verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

5.5.

wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. J. Sap en in het openbaar uitgesproken op 1 oktober 2014.